

Forslag

til

Lov om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m. v.

Fremsat den 20. november 1962 af *justitsministeren*.

Kapitel 1.

Fuldbyrdelse af bødestraf m. v.

§ 1. Bødestraf, som er pålagt i Finland, Island, Norge eller Sverige, kan fuldbyrdes her i landet.

Stk. 2. Det samme gælder afgørelse om

- 1) konfiskation.
- 2) sagsomkostninger i straffesager, herunder private straffesager.
- 3) beslaglæggelse af en sigtets gods til sikring af bøde, konfiskation, erstatning, godtgørelse eller sagsomkostninger.

§ 2. Danske afgørelser af den i § 1 nævnte beskaffenhed kan fuldbyrdes i Finland, Island, Norge eller Sverige.

Kapitel 2.

Fuldbyrdelse af frihedsstraf.

§ 3. Fængsel og tugthus idømt i Finland, hæfte og fængsel idømt i Island eller Norge og fængsel og strafarbejde idømt i Sverige kan fuldbyrdes her i landet, såfremt den dømte på det tidspunkt, da straffen skal fuldbyrdes, har statsborgerret eller bopæl her i landet. Det samme gælder, såfremt den dømte opholder sig her i landet, og det findes mest hensigtsmæssigt, at fuldbyrdelsen finder sted her.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til forvandlingsstraf for bøde.

Justitsmin. j. nr. L. A. 109/58.

§ 4. Straffen omsættes til en straf af samme varighed inden for den tilsvarende danske strafart. Ved denne omsætning skal den finske strafart tugthus, den islandske og norske strafart fængsel og den svenske strafart strafarbejde betragtes som svarende til fængsel. Den finske og svenske strafart fængsel og den islandske og norske strafart hæfte skal betragtes som svarende til hæfte. Straf af de sidstnævnte arter i 3 måneder eller derover kan dog efter justitsministerens bestemmelse omsættes til fængselsstraf.

§ 5. Straf af fængsel eller hæfte, der er idømt ved dansk domstol, kan fuldbyrdes i Finland, Island, Norge eller Sverige, såfremt den dømte på det tidspunkt, da straffen skal fuldbyrdes, har statsborgerret eller bopæl i det pågældende land. Det samme gælder, såfremt den dømte opholder sig i det pågældende land, og det findes mest hensigtsmæssigt, at fuldbyrdelsen finder sted der.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til forvandlingsstraf for bøde.

§ 6. Med hensyn til personer, der i medfør af § 5 overføres til Finland, Island, Norge eller Sverige til afsoning af frihedsstraf, finder bestemmelserne i § 6 og § 17 i lov nr. 27 af 3. februar 1960 om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge eller Sverige tilsvarende anvendelse.

Kapitel 3.

Betinget dømt.

§ 7. Der kan her i landet anordnes tilsyn med personer, der i henhold til en i Finland, Island, Norge eller Sverige afsagt betinget dom skal undergives tilsyn.

§ 8. Når der er anordnet tilsyn efter § 7, finder borgerlig straffelovs regler om betingede domme tilsvarende anvendelse. Træffer retten bestemmelse om fuldbyrdelse af en i den betingede dom fastsat straf, skal denne omsættes til en dansk strafart efter reglerne i § 4.

Stk. 2. Såfremt omstændighederne taler derfor, kan anklagemyndigheden eller retten overlade til vedkommende myndighed i domslandet at træffe afgørelse i sager, hvor der efter reglerne i stk. 1 er spørgsmål om ændring af en betinget dom.

§ 9. Såfremt en person, der er betinget dømt i Finland, Island, Norge eller Sverige, her i landet dømmes for strafbart forhold, kan retten, selv om der ikke er anordnet tilsyn efter § 7, i overensstemmelse med borgerlig straffelovs regler om betingede domme træffe afgørelse om, at der skal fastsættes ubetinget straf for forhold, der er omfattet af den betingede dom.

§ 10. Tilsyn og andre foranstaltninger, hvorom der er truffet bestemmelse ved betinget dom, der er afsagt her i landet, kan iværksættes i Finland, Island, Norge eller Sverige.

Stk. 2. Er tilsynet med en betinget dømt i henhold til stk. 1 overført til myndighederne i Finland, Island, Norge eller Sverige, finder borgerlig straffelovs regler om betingede domme kun anvendelse, såfremt han her i landet dømmes for strafbart forhold, eller myndighederne i et af de nævnte lande overlader til dansk domstol at træffe afgørelse om ændring af den betingede dom.

Stk. 3. Såfremt myndighederne i det land, til hvilket tilsynet er overført, træffer bestemmelse om forlængelse af prøvetiden eller om ændring af andre i dommen fastsatte vilkår, har denne bestemmelse virkning her i landet.

§ 11. En i Finland, Island, Norge eller Sverige truffet afgørelse om fuldbyrdelse af straf for et forhold, der er omfattet af en her i landet afsagt betinget dom, har samme virkning som en tilsvarende afgørelse truffet efter borgerlig straffelovs regler.

Stk. 2. Såfremt en person, der er betinget dømt her i landet, i Finland, Island, Norge eller Sverige dømmes for strafbart forhold begået i prøvetiden, uden at der ved dommen tages stilling til spørgsmålet om ændring af den betingede dom, finder borgerlig straffelovs § 60 tilsvarende anvendelse.

Kapitel 4.

Prøveløsladte.

§ 12. Personer, der er løsladt på prøve efter udståelse af fængsel eller tugthus i Finland, fængsel i Island eller Norge eller fængsel eller strafarbejde i Sverige, kan undergives tilsyn her i landet.

§ 13. Når der er anordnet tilsyn efter § 12, finder borgerlig straffelovs regler om personer, der er prøveløsladt fra fængsel, tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Såfremt omstændighederne taler derfor, kan justitsministeren ophæve et eller flere vilkår eller ændre dem til andre så vidt muligt tilsvarende vilkår.

Stk. 3. Træffer justitsministeren bestemmelse om fuldbyrdelse af reststraffen, skal denne omsættes til en dansk strafart efter reglerne i § 4.

Stk. 4. Såfremt omstændighederne taler derfor, kan det overlades til vedkommende myndighed i det land, hvor prøveløsladelse har fundet sted, at træffe afgørelse i sager angående overtrædelse af vilkårene for prøveløsladelse.

§ 14. Såfremt en person, der i Finland, Island, Norge eller Sverige er løsladt på prøve, i prøvetiden begår strafbart forhold, som pådømmes her i landet, kan der, selv om der ikke er anordnet tilsyn efter § 12, i overensstemmelse med borgerlig straffelovs regler om prøveløsladelse træffes afgørelse om, at genindsættelse skal finde sted.

§ 15. Personer, der her i landet løslades på prøve efter udståelse af fængselsstraf,

kan undergives tilsyn i Finland, Island, Norge eller Sverige.

Stk. 2. Er tilsynet med en prøveløsladt i henhold til stk. 1 overført til myndighederne i Finland, Island, Norge eller Sverige, finder borgerlig straffelovs regler om overtrædelse af vilkårene for prøveløsladelse kun anvendelse, såfremt han her i landet findes skyldig i strafbart forhold, eller myndighederne i tilsynslandet overlader til den danske justitsminister at træffe afgørelse vedrørende andre overtrædelser af vilkårene.

Stk. 3. Såfremt myndighederne i det land, til hvilket tilsynet er overført, træffer bestemmelse om ændring af de for prøveløsladelsen fastsatte vilkår, har denne bestemmelse virkning her i landet.

§ 16. En i Finland, Island, Norge eller Sverige truffet afgørelse om genindsættelse af en person, der er prøveløsladt her i landet, har samme virkning som en tilsvarende afgørelse truffet efter borgerlig straffelovs regler.

Kapitel 5.

Almindelige bestemmelser.

§ 17. Fuldbyrdelse af straf m. v. eller anordning af tilsyn her i landet efter reglerne i §§ 1, 3, 7 eller 12, kan kun finde sted efter begæring af vedkommende myndighed i Finland, Island, Norge eller Sverige. Justitsministeren afgør, om begæringen bør imødekommes.

§ 18. Bestemmelse efter § 17 kan kun træffes, såfremt den afgørelse, begæringen vedrører, kan fuldbyrdes i det land, hvor den er truffet.

§ 19. Spørgsmålet om lovligheden af en afgørelse om fuldbyrdelse af frihedsstraf eller anordning af tilsyn her i landet kan af den, som afgørelsen vedrører, begæres indbragt for retten. Begæringen er ikke til hinder for fuldbyrdelsens eller tilsynets

iværksættelse eller fortsættelse, medmindre retten bestemmer det.

Stk. 2. Sagen indbringes for den underret, i hvis kreds den pågældende bor eller opholder sig, eller, hvis han ikke opholder sig her i landet, for den ret, i hvis kreds han sidst havde bopæl eller ophold. Sagen behandles i strafferetsplejelovens former. Afgørelsen træffes ved kendelse.

§ 20. Fuldbyrdelse af straf m. v. efter §§ 1 og 3 sker i overensstemmelse med dansk ret, hvis regler om prøveløsladelse og benådning finder tilsvarende anvendelse. Med hensyn til forældelse af adgangen til at fuldbyrde straf gælder dog alene reglerne i det land, hvor straffen er pålagt.

§ 21. Når der efter regler i denne lov er truffet bestemmelse om fuldbyrdelse af straf eller anordning af tilsyn her i landet, kan der ikke rejses tiltale til straf for forhold, som er omfattet af den i Finland, Island, Norge eller Sverige truffede afgørelse.

§ 22. Begæring til myndighederne i Finland, Island, Norge eller Sverige om fuldbyrdelse af straf m. v. eller anordning af tilsyn i et af disse lande efter reglerne i §§ 2, 5, 10 eller 15 fremsættes af justitsministeren.

§ 23. Justitsministeren kan bestemme, at de beføjelser, der i loven er tillagt ministeren, kan udøves af rigsadvokaten, statsadvokaterne eller politiet.

§ 24. For Grønland gælder loven med de afvigelser, der følger af kriminalloven for Grønland.

§ 25. Tidspunktet for lovens ikrafttræden bestemmes af justitsministeren. Loven kan sættes i kraft alene i forhold til et eller nogle af de lande, loven vedrører.

Bemærkninger til lovudkastet.

Medens udenlandske straffedomme efter borgerlig straffelov i et vist begrænset omfang har bindende virkning (retskraft) her i landet, jfr. således navnlig straffelovens § 10, stk. 3, og tildels stk. 4, fandtes der indtil 1948 ikke i dansk lovgivning nogen bestemmelse, som gav hjemmel til fuldbyrdelse af sådanne straffedomme. For et begrænset område blev sådan hjemmel imidlertid tilvejebragt ved lov nr. 232 af 28. maj 1948 og kgl. anordning nr. 356 af 12. august 1948, der slutter sig til konventionen af 8. marts 1948 mellem Danmark, Norge og Sverige om anerkendelse og fuldbyrdelse af domme i straffesager, jfr. bekendtgørelse nr. 41 (Lovtidende C) af 12. august 1948. Bestemmelserne går i hovedsagen ud på, at en retskraftig dom afsagt i en straffesag i en af de kontraherende stater skal have bindende virkning og kunne kræves fuldbyrdet i de andre stater, for så vidt der ved dommen idømmes bøde, konfiskation eller sagsomkostninger. Med domme sidestilles visse andre afgørelser.

På det nordiske justitsministermøde i 1953 blev det besluttet at undersøge mulighederne for at tilvejebringe en internordisk ordning, hvorefter personer, der er idømt frihedsstraf uden for deres hjemland, kan afsone straffen i hjemlandet, og hvorefter tilsyn med betinget dømte og prøveløsladte, der tager ophold i et andet land, kan overføres til dette lands myndigheder.

Spørgsmålet om den praktiske gennemførelse af en sådan udbygning af det strafferetlige samarbejde har derefter været genstand for forhandling mellem repræsentanter for justitsministerierne i de nordiske lande. Under forhandlingerne har der været enighed om, at det uanset visse forskelligheder mellem landenes straffesystemer er muligt at tilvejebringe en mere omfattende ordning vedrørende gensidig fuldbyrdelse af straffedomme, og at der i betragtning af det øgede samkvem mellem landenes befolkninger er et betydeligt praktisk behov for gennemførelsen af en sådan ordning.

Der har endvidere været enighed om, at samarbejdet bør gennemføres i en form, der følger de samme principielle retningslinier, som er lagt til grund for den nordiske ordning vedrørende udlevering af lovovertrædere. Man har således ment at burde foretrække et system af ensartede love i de enkelte lande fremfor en traktatmæssig ordning og udforme lovudkastene således, at spørgsmålet om fuldbyrdelse af en dom afsagt i et andet nordisk land afgøres efter en konkret prøvelse. Det er dog forudsat, at en begæring fra et andet nordisk land

om fuldbyrdelse, når lovens betingelser er opfyldt, imødekommes, medmindre særlige omstændigheder i det enkelte tilfælde taler derimod.

På grundlag af de nævnte forhandlinger mellem de nordiske landes justitsministerier og med udgangspunkt i de ovenfor anførte synspunkter, er der nu i hvert af de nordiske lande udarbejdet ensartede lovforslag om samarbejde mellem landenes myndigheder med hensyn til fuldbyrdelse af straf og tilsyn. Lovforslagene principper har været forelagt Nordisk Råd, der i rekommandation nr. 25/1962 har henstillet til regeringerne at søge en lovgivning i overensstemmelse med disse principper gennemført.

Til kapitel 1.

Fuldbyrdelse af bødestraf m. v.

Da det fra et lovteknisk synspunkt må anses for ønskeligt i ét regelsystem at gøre op med, i hvilket omfang strafferetlige afgørelser truffet i et nordisk land kan fuldbyrdes i et andet nordisk land, foreslås de i konventionen af 1948 indeholdte regler om fuldbyrdelse af bødestraf m. v. — med enkelte, mindre væsentlige ændringer — optaget i den fællesnordiske lovgivning. Ordningen udvides herved til at omfatte Finland og Island.

Til § 1.

Bestemmelsen svarer til § 1 i kgl. anordning nr. 356 af 12. august 1948 § 1, stk. 1 og 2 (bødekonventionens art. 1, stk. 1 og 2). Ved den foreslåede formulering klargøres det, at ordningen også omfatter procesbøder, f. eks. bøder, der pålægges vidner for udeblivelse (i Finland og Sverige i form af såkaldt „vite“), og at dette gælder, hvadenten bøderne pålægges i straffesager eller borgerlige sager.

Med hensyn til forvandlingsstraf henvises til forslagens § 3, stk. 2. Der bliver ikke spørgsmål om at forvandle en i andet nordisk land pålagt bøde til frihedsstraf efter den danske straffelovs forvandlingsregler.

Til § 2.

Bestemmelsen svarer til anordningen af 1948 § 9. Der har under forhandlingerne været enighed om, at det i de tilsvarende regler i de andre nordiske landes love eller i disses motiver bør klargøres, at bødestraf og konfiskation, der i Danmark er idømt i private straffesager, som behandles i den borgerlige retsplejes former, kan fuldbyrdes i disse lande.

Med hensyn til forvandlingsstraf for bøder henvises til § 5, stk. 2.

Til kapitel 2.

Fuldbyrdelse af frihedsstraf.

Såvel kriminalpolitiske som humane hensyn taler for, at der mellem de nordiske lande tilvejebringes en gensidig ordning, hvorefter personer, der er idømt frihedsstraf uden for *hjemlandet*, kan afsone straffen i dette land. Skal afsoningen som nu ske i domslandet kan sproglige vanskeligheder være en hindring for, at den dømte opnår tilstrækkelig kontakt med fængselspersonalet, og for hans deltagelse i den undervisning m. v., som er et vigtigt led i behandlingen. Endvidere kan den omstændighed, at straffen udstås i et andet land, hvor den dømtes pårørende i almindelighed ikke har mulighed for at besøge ham, være en særlig psykisk belastning, der i sig selv er uønskelig, og som vanskeliggør behandlingsarbejdet i fængslet. Desuden er det ofte af betydelig værdi, at afsoningen finder sted i nærheden af det sted, hvor den pågældende må forventes at ville tage ophold efter løsladelsen, således at der — eventuelt i forbindelse med prøveløsladelse — kan ydes ham bistand med fremskaffelse af arbejde og logi og anden støtte i den første tid efter løsladelsen.

De ulemper, der således er forbundet med en strafafsoning uden for hjemlandet, kan under den gældende ordning kun imødegås ved, at den sigtede udleveres til hjemlandet, således at strafforfølgningen som helhed kan finde sted der. Hyppigt vil denne fremgangsmåde imidlertid være uanvendelig, fordi praktiske hensyn nødvendiggør, at bevisførelsen finder sted, hvor lovovertrædelsen er begået. Der er derfor behov for regler, som gør det muligt at henlægge strafafsoningen til hjemlandet, uanset at straffesagens retlige behandling og domfældelsen har fundet sted uden for dette land.

Under de nordiske forhandlinger har der været enighed om, at en nordisk ordning vedrørende samarbejde med hensyn til fuldbyrdelse af straf ikke alene bør tage sigte på muligheden for strafafsoning i den dømtes hjemland. I tilfælde, hvor en person efter at være dømt i hjemlandet tager ophold i et andet nordisk land, kan det være hensigtsmæssigt, at afsoningen kan ske i *opholdslandet*. Der opnås herved en mulighed for at sikre straffuldbyrdelsen uden anvendelse af udlevering. Denne mulighed kan der navnlig være grund til at foretrække, når talen er om kortere frihedsstraffe, ved hvis afsoning de ovenfor nævnte kriminalpolitiske og humane hensyn, der kan tale for afsoning i hjemlandet, kun har begrænset vægt.

Om de former for frihedsstraf, som er hjemlet i de nordiske landes lovgivning, bemærkes:

I *Danmark* idømmes *hæfte* på tid fra 7 dage til 2 år, og *fængsel* idømmes på livstid eller på tid fra 30 dage til 16 år. Fængsel i 2 dage svarer til hæfte i 3 dage.

I *Finland* idømmes *fængsel* på tid fra 14 dage til 4 år, og *tugthus* idømmes på livstid eller på tid ikke under 6 måneder og ikke over 12 år. Der findes ingen almindelig regel om forholdet mellem de 2 strafarter, men ved sammenlægning af fængselsstraf med straf af tugthus reduceres fængselsstraffen med en fjerdedel.

I *Island* gælder regler svarende til de danske.

I *Norge* kan *hæfte* idømmes på tid fra 21 dage til 20 år, og *fængsel* idømmes på livstid eller på tid ikke under 21 dage og ikke over 15 år. Fængsel i 1 dag svarer til hæfte i 2 dage. Straf af hæfte anvendes ikke i praksis.

I *Sverige* idømmes *fængsel* på tid fra 1 måned til 2 år, og *strafarbejde* idømmes på livstid eller på tid ikke under 2 måneder og ikke over 10 år. Strafarbejde i 1 dag svarer til fængsel i 2 dage.

Til § 3.

Til stk. 1. Det har under forhandlingerne været overvejet, om reglen i 1. pkt., der kan medføre tvangsmæssig overførelse af den dømte fra domslandet til hjemlandet, burde begrænses til straffe af længere varighed. Der har imidlertid været enighed om, at en sådan begrænsning ikke vil være hensigtsmæssig. Navnlig i tilfælde, hvor den dømte straks efter en eventuel afsoning i domslandet ville forlade dette eller blive udvist derfra, kan der være trang til at overføre ham til afsoning i hjemlandet, selv om straffen er relativt kortvarig.

Efter bestemmelsen i 2. pkt. kan den, der er dømt i et af de andre nordiske lande, og som opholder sig her i landet, kun afsone her, hvis dette findes mest hensigtsmæssigt. Hermed sigtes navnlig til tilfælde, hvor den pågældendes ophold her i landet må forventes at blive af noget længere varighed, og det under hensyn til straffens kortvarige karakter findes rigtigst at foretrække afsoning her fremfor udlevering til domslandet.

I øvrigt henvises til de indledende bemærkninger til dette kapitel.

Det er forudsat, at bestemmelserne i dette stykke også finder anvendelse med hensyn til betingede straffe, der i henhold til efterfølgende beslutning skal fuldbyrdes, og reststraffe, som skal fuldbyrdes på grund af overtrædelse af vilkår for prøveløsladelse.

Til stk. 2. Som nævnt i forbindelse med § 1 kan en i et andet nordisk land idømt bøde ikke forvandles til frihedsstraf efter den danske straffelovs forvandlingsregler. Bestemmelse om sådan forvandling

må være truffet i domslandet — ved dommen eller på et senere tidspunkt. Der har under de nordiske forhandlinger været enighed om, at hensættelse til afsoning af forvandlingsstraf kun kan ske efter særlig begæring herom fra domslandet, men at en sådan begæring efter omstændighederne kan fremsættes — som subsidier — i forbindelse med en begæring om inddrivelse af bøden.

Til § 4.

I denne bestemmelse fastsættes de regler, hvorefter frihedsstraf, der er fastsat i et andet nordisk land skal omsættes til straf, der kan fuldbyrdes her i landet. Princippet er, at en straf, der er fastsat i domslandets strengere strafart, omsættes til en dansk fængselsstraf af samme varighed, medens en straf af domslandets mildere strafart omsættes til en dansk hæftestraf — ligeledes af samme varighed.

Under de nordiske forhandlinger har det været drøftet, om der burde hjemles mulighed for i forbindelse med strafomsætningen at foretage en nedsættelse af straffen under hensyn til fuldbyrdelseslandets strafniveau. Der har imidlertid været enighed om, at det ikke er ønskeligt eller hensigtsmæssigt, at der gives regler om sådanne nedsættelser. Man har herved lagt vægt på, at den foreslåede ordning alene tager sigte på at placere visse straffuldbyrdelser på en mere hensigtsmæssig og — for den dømte — i almindelighed mere fordelagtig måde, end det sker efter den gældende ordning; det ligger derfor uden for rammerne af dette formål at foretage en strafreduktion i forbindelse med disse omplaceringer. I øvrigt ville regler om strafnedsættelse frembyde betydelige principielle betænkeligheder og i meget væsentlig grad komplicere ordningen.

Efter bestemmelsen i sidste pkt. kan finske og svenske fængselsstraffe (der til dels svarer til den danske hæftestraf) omsættes til danske fængselsstraffe af tilsvarende varighed (den norske hæftestraf har som nævnt ikke praktisk betydning). Bestemmelsen har sammenhæng med, at der efter dansk praksis næsten aldrig anvendes hæftestraf af mere end 3 måneders varighed, og med de fængselsmæssige forhold her i landet, hvorefter hæftestrafte, ligesom fængselsstraffe på mindre end 3 måneder, kun kan afsones i de lokale lukkede arresthuse, hvor der ikke er samme behandlingsmæssige muligheder som i statsfængslerne, medens fængselsstraffe af længere varighed i almindelighed afsones i statsfængsler.

Til § 5.

Gennem denne bestemmelse tilvejebringes den nødvendige lovhjemmel for, at en her i landet idømt

frihedsstraf eller en af danske myndigheder truffet afgørelse om afsoning af bødeforvandlingsstraf kan fuldbyrdes i andet nordisk land. Nærmere regler om, i hvilke tilfælde begæring herom bør fremsættes, agtes fastsat i administrative forskrifter. Der henvises i øvrigt til de indledende bemærkninger til dette kapitel og bemærkningerne til § 3.

Til § 6.

Henvisningen i denne bestemmelse til udleveringslovens §§ 6 og 17 indebærer, at en person, der overføres til et andet nordisk land til straffuldbyrkelse, kun under visse nærmere angivne betingelser kan tiltales i fuldbyrdelseslandet for forhold, der er begået før overførelsen, eller videreudleveres til et tredieland for et sådant forhold.

Som det fremgår af formuleringen, omfatter bestemmelsen kun tilfælde, hvor den dømtes overførelse sker i medfør af § 5, og den gælder således ikke, hvis hans overførelse til det pågældende land finder sted som iværksættelse af udvisning i henhold til loven om udlændinges adgang til landet eller af en dom efter straffelovens § 76.

Til kapitel 3.

Betinget dømte.

Der har i praksis udviklet sig den ordning, at tilsynet med personer, der er idømt betinget straf i et nordisk land, og som derefter tager ophold i et andet nordisk land, overføres til den organisation, som varetager sådanne tilsyn i det sidstnævnte land (for Danmarks vedkommende Dansk Forsorgselskab). Dette samarbejde har inden for de givne rammer virket tilfredsstillende, men den omstændighed, at det ikke har noget retligt grundlag, bevirker, at overtrædelser af de vilkår, der er fastsat ved den pågældende dom, vanskeligt kan give anledning til reaktion fra myndighedernes side. Er den dømte ikke statsborger i det land, hvor han har taget ophold, vil han vel i tilfælde af vilkårsovertrædelse kunne udleveres til domslandet, således at straffen eventuelt kan afsones der; men er det hans hensigt, at opholdet i det førstnævnte land skal være af varigere karakter, vil udlevering til afsoning af en kortvarig straf ofte føles som en uforholdsmæssigt indgribende foranstaltning. Er den dømte statsborger i opholdslandet, kan udlevering som hovedregel ikke finde sted. I øvrigt vil udlevering i et sådant tilfælde som regel være en mindre hensigtsmæssig reaktion.

Bestemmelserne i dette kapitel tilsigter at imødegå de her nævnte vanskeligheder, der antagelig kan bevirke, at retsmyndighederne undlader at an-

F. t. l. vedr. samarbejde med de nordiske lande ang. fuldbyrdelse af straf m. v.

vende betinget dom i en del tilfælde, hvor denne reaktionsform ellers burde foretrækkes.

Til § 7.

Bestemmelsen er formuleret således, at den omfatter betingede domme, hvad enten der i disse er fastsat straf eller truffet bestemmelse om udsættelse af spørgsmålet om straffastsættelse. Begge typer af betingede domme kendes i dansk, islandsk, norsk og svensk ret. Efter finsk ret er der kun mulighed for anvendelse af betingede domme med straffastsættelse. Herudover adskiller de finske regler sig fra de danske, islandske, norske og svenske ved, at tilsyn kun kan fastsættes som vilkår, når den dømte er under 21 år; for så vidt angår ældre lovovertrædere kan der — bortset fra vilkår om straffriandel i en prøvetid — alene optages vilkår om betaling af erstatning.

Om prøvetidens længde kan oplyses, at den i *Finland* fastsættes til et tidsrum af mindst 2 og højst 5 år, medens den i *Norge* altid udgør 2 år og i *Sverige* som regel 3 år. I Norge kan prøvetiden forlænges indtil 5 år, i Sverige med højst 2 år. I den danske straffelovs § 56 fastsættes prøvetiden af retten; den kan i almindelighed ikke overstige 3 år, men under særlige omstændigheder kan fastsættes en prøvetid på indtil 5 år; i tilfælde af vilkårsovertrædelse kan prøvetiden forlænges inden for den fastsatte længdetid.

Til § 8.

Til stk. 1. Bestemmelsen i 1. pkt., hvorefter den danske straffelovs regler om betingede domme (straffelovens kap. 7) finder tilsvarende anvendelse, når der er beskikket tilsyn efter § 7, indebærer navnlig følgende:

1) Retten kan, selv om der ikke foreligger overtrædelse af vilkårene, ændre disse, hvis det findes hensigtsmæssigt, jfr. straffelovens § 59, stk. 2 og 3; dog kan der ikke efter denne bestemmelse ske forlængelse af prøvetiden. En nødvendighed for en vilkårsændring vil foreligge, hvis den i andet nordisk land afsagte dom indeholder vilkår, som ikke praktisk lader sig gennemføre her i landet.

2) Hvis den dømte unddrager sig tilsyn eller overtræder særlige vilkår, kan retten a) tildele advarsel, b) ændre vilkårene, herunder forlænge prøvetiden inden for den ovenfor nævnte længdetid, eller c) træffe bestemmelse om — hel eller delvis — fuldbyrdelse af straf for forholdet, jfr. herved straffelovens § 60.

3) Begår han et nyt strafbart forhold i prøvetiden, idømmer retten efter straffelovens § 61, stk. 2, en ubetinget straf for dette forhold og det tidligere

pådømte forhold; når omstændighederne taler derfor, kan retten dog i stedet a) idømme ubetinget straf alene for det nye forhold, eventuelt i forbindelse med en ændring af vilkårene i den betingede dom, eller b) afsige ny betinget dom vedrørende begge lovovertrædelser. Findes han skyldig i strafbart forhold begået før den betingede dom, finder straffelovens § 61, stk. 1, anvendelse.

Er der i den betingede dom fastsat straf, og skal der på grund af nyt strafbart forhold fastsættes en fællesstraf (betinget eller ubetinget) efter straffelovens § 61, skal retten ikke i den anledning prøve, om de af den betingede dom omhandlede forhold er strafbare efter dansk ret, eller tage stilling til udmålingen af straffen i den betingede dom; retten skal alene afgøre, hvor meget denne straf bør forhøjes som følge af det nye strafbare forhold.

Til stk. 2. Efter denne bestemmelse kan den danske anklagemyndighed eller vedkommende danske domstol overlade til myndighederne i domslandet at træffe de i stk. 1 omhandlede afgørelser.

Det vil være nødvendigt at benytte denne bestemmelse, hvis der efter straffelovens § 60 eller § 61 bliver spørgsmål om idømmelse af straf for forhold omfattet af en betinget dom uden straffastsættelse, og det pågældende forhold ikke er strafbart efter dansk ret, jfr. straffelovens § 10, stk. 1. Angår den betingede dom (uden straffastsættelse) flere forhold, hvoraf kun nogle er strafbare efter dansk ret, må spørgsmålet om, hvorvidt sagen bør oversendes til domslandets myndigheder til behandling, bero på en konkret bedømmelse; er de forhold, som ikke er strafbare efter dansk ret, af underordnet betydning i forhold til de øvrige pådømte forhold, vil det i almindelighed være rigtigst, at sagen fremmes her i landet, selv om dette indebærer, at der sker frifindelse for de nævnte underordnede forhold; i andre tilfælde bør oversendelse regelmæssigt finde sted.

Til § 9.

I disse bestemmelser foreslås, at de i bemærkningerne til § 8, stk. 1, omtalte bestemmelser (straffelovens § 61) om betydningen af, at en betinget dømt findes skyldig i strafbart forhold, skal kunne finde anvendelse på en person, der er betinget dømt i andet nordisk land — selv om tilsyn ikke er overført til dansk tilsynsmyndighed. Retten skal dog alene kunne træffe bestemmelse om, at der skal fastsættes ubetinget straf for det af den betingede dom omfattede forhold; afgørelse om ændring af den betingede doms vilkår forbeholdes domslandets (tilsynslandets) myndigheder. Endvidere bemærkes, at bestemmelsen efter sin formulering er fakultativ. Selv om det nye strafbare forhold er af

en sådan beskaffenhed, at retten, såfremt den betingede dom havde været afsagt her i landet, efter straffelovens § 61 ville have truffet bestemmelse om fuldbyrdelse af straf for det af den betingede dom omfattede forhold, kan retten således undlade dette og dermed overlade spørgsmålet til domslandets (tilsynslandets) myndigheder. Der henvises herved til bemærkningerne til § 8, stk. 2.

Det er fundet hensigtsmæssigt at medtage den her omhandlede bestemmelse i lovforslaget, selv om den ikke direkte vedrører det samarbejde med hensyn til fuldbyrdelse af straf m. v., som forslaget i øvrigt omfatter.

Til § 10.

Til stk. 1. Efter denne bestemmelse kan tilsyn og andre foranstaltninger, hvorom der er truffet bestemmelse ved vilkår i en betinget dom, der er afsagt her i landet (straffelovens § 57), iværksættes i andet nordisk land.

Til stk. 2. Den omstændighed, at tilsynet er overgået til myndighederne et andet nordisk land, bør ikke være til hinder for, at den danske straffelovs bestemmelser om betingede domme kommer til anvendelse, såfremt den dømte — f. eks. under et kortvarigt ophold her i landet — gør sig skyldig i *ny kriminalitet*, og der i den anledning rejses straffesag mod ham ved dansk domstol. Det må derimod i almindelighed anses for mest formålstjenligt, at tilsynslandets myndigheder alene har afgørelsen af, om *andre vilkårsovertrædelser* skal medføre afsoning af straffen eller ændring af vilkårene. Disse synspunkter er lagt til grund ved udformningen af reglen i stk. 2. Bestemmelsen i slutningen af dette stykke er et modstykke til bestemmelser i andre landes forslag svarende til det danske forslags § 8, stk. 2.

Til stk. 3. Denne regel, hvorefter bestemmelser af myndighederne i tilsynslandet om forlængelse af prøvetiden og om ændring af andre vilkår har virkning her i landet, tager sigte på tilfælde, hvor 1) den dømte senere her i landet findes skyldig i strafbart forhold, 2) myndighederne i tilsynslandet overlader til danske myndigheder at træffe afgørelse vedrørende andre vilkårsovertrædelser (smlg. herved § 8, stk. 2) eller 3) tilsynet tilbageføres til dansk tilsynsmyndighed.

Til § 11.

Til stk. 1. Denne bestemmelse er navnlig påkrævet for at fastslå, at straffelovens regler om vilkårsovertrædelse, herunder nyt strafbart forhold, ikke kan finde anvendelse, når der i andet nordisk land er truffet bestemmelse om straffuldbyrdelse.

Til stk. 2. Da der i de andre nordiske landes lovforslag indeholdes bestemmelser svarende til dette

forslags § 8, stk. 2, og § 9, vil der kunne forekomme tilfælde, hvor en person, der er betinget dømt her i landet, i Finland, Island, Norge eller Sverige idømmes straf for forhold begået i prøvetiden, uden at der ved dommen tages stilling til spørgsmålet om ændring af den betingede dom. I sådanne tilfælde beror det på danske myndigheders afgørelse, hvorvidt det i andet nordisk land pådømte forhold skal medføre ændring af den betingede dom. Med henblik herpå foreslås i stk. 2 en bestemmelse, hvorefter denne afgørelse skal træffes efter reglerne i straffelovens § 60; det omhandlede strafbare forhold ligestilles således med en overtrædelse af vilkår fastsat i medfør af straffelovens § 57 (tilsyn og særvilkår). Denne løsning måtte formentlig allerede antages efter en analogi af straffelovens § 60, men det er dog fundet rigtigst at optage en udtrykkelig bestemmelse om spørgsmålet.

Til kapitel 4.

Prøveløsladte.

I de nordiske lande gælder følgende regler om prøveløsladelse:

Danmark: Når to trediedele af en fængselsstraf, dog mindst 9 måneder, er udstået, skal der tages stilling til spørgsmålet om prøveløsladelse. Prøveløsladelse kan dog ske tidligere, når den efter de foreliggende oplysninger må anses for begrundet i det enkelte tilfælde; denne særlige prøveløsladelse kan tidligst ske, når fangen har udstået halvdelen af straffetiden, dog mindst 4 måneder. Prøvetiden er den resterende straffetid, dog mindst 2 år. Prøveløsladelse er som regel forbundet med tilsyn.

Finland: Prøveløsladelse kan finde sted fra såvel fængsel som tugthus. Recidivister *kan* prøveløslades, når to trediedele af straffen, dog mindst 6 måneder, er udstået, medens førstegangsstraffede *kan* løslades på prøve, allerede når halvdelen af straffen, dog mindst 6 måneder, er afsonet. Prøvetiden er den resterende straffetid, dog mindst 6 måneder. Medmindre justitsministeren bestemmer andet, *skal* prøveløsladelse ske, når fem sjettedele af straffen, dog mindst 6 måneder, er udstået; ved denne obligatoriske løsladelse på prøve er prøvetiden den resterende straf, dog mindst 1 år og højst 5 år. Prøveløsladelse er altid forbundet med tilsyn.

Island: De her gældende regler svarer til de danske.

Norge: Reglerne om prøveløsladelse angår kun straf af fængsel. Prøveløsladelse kan ske, når to trediedele af straffen, dog mindst 4 måneder, er udstået. Når det er særlig begrundet, kan en person, der afsoner straf af fængsel i 3 år eller derover,

prøveløslades, når han har udstået halvdelen af straffen. Prøvetiden er den resterende straffetid, dog mindst 2 år. Prøveløsladelse er som regel forbundet med tilsyn.

Sverige: Prøveløsladelse kan ske fra såvel strafarbejde som fængsel. Løsladelse på prøve *kan* finde sted efter afsoning af to trediedele af straffen, dog mindst 4 måneder. For så vidt angår straffe på 6 måneder eller derover *skal* prøveløsladelse ske efter udståelse af fem sjettedele af straffen. Den løsladte er i almindelighed undergivet tilsyn i prøvetiden. Prøvetiden er den resterende straffetid, dog mindst 6 måneder (ved straffe på 1 år eller derover er prøvetiden dog mindst 1 år).

Til § 12.

Bestemmelsen svarer til § 7.

Til § 13.

Disse bestemmelser svarer til § 8. Henvisningen til borgerlig straffelovs regler om prøveløsladte betyder, at den pågældende skal overholde de vilkår, der er fastsat i resolutionen om prøveløsladelse, og at reglerne i straffelovens § 39 og § 40, stk. 2, vedrørende genindsættelse finder anvendelse.

Den i stk. 2 foreslåede adgang til at ændre vilkårene til andre så vidt muligt tilsvarende vilkår tager sigte på tilfælde, hvor den finske, islandske, norske eller svenske resolution om prøveløsladelse indeholder vilkår, der ikke praktisk lader sig gennemføre her i landet.

Såfremt den prøveløsladte overtræder løsladelsesvilkårene, vil der efter analogien af straffelovens § 39, hvortil stk. 1 henviser, kunne ske en skærpelse af vilkårene, herunder en forlængelse af prøvetiden inden for den efter straffelovens § 40, stk. 1, gældende længstetid.

Til §§ 14, 15 og 16.

Bestemmelserne svarer til § 9, § 10 og § 11, stk. 1.

Til kapitel 5.

Almindelige bestemmelser.

Til § 17.

Det fremgår af formuleringen af 2. pkt., at spørgsmålet om, hvorvidt en begæring fra et andet nordisk land om fuldbyrdelse skal tages til følge, beror på en konkret prøvelse. Som tidligere anført er det dog forudsat, at begæringerne imødekommes, medmindre særlige omstændigheder taler herimod.

Til § 18.

Denne bestemmelse indebærer, at en begæring kun kan imødekommes, såfremt afgørelsen har opnået eksekutionskraft i det land, hvor den er truffet,

og der ikke er indtrådt foreldelse i dette land. Reglerne i den danske straffelov (§ 97) om foreldelse af idømt straf finder ikke anvendelse, jfr. § 20.

Til § 19.

Da de omhandlede afgørelser om fuldbyrdelse m. v. kun i meget begrænset omfang er knyttet til lovbestemte betingelser, kan den her foreslåede regel om domstolsprøvelse ikke forventes at få væsentlig praktisk betydning. Det er imidlertid fundet rettest at medtage bestemmelsen af principielle grunde, herunder princippet i grundlovens § 71 om domstolskontrol vedrørende administrative frihedsberøvelser.

Bestemmelsen i stk. 1, 2. pkt., er i overensstemmelse med retsplejelovens § 469, stk. 3.

Underkender retten ministeriets afgørelse, og angår sagen en person, der er overført her til landet til fuldbyrdelse af frihedsstraf, må han straks tilbageføres.

Til § 20.

Efter denne bestemmelse skal fuldbyrdelse her i landet af bødestraf m. v. (§ 1) eller frihedsstraf (§§ 3-4), der er idømt i andet nordisk land, ske efter dansk ret. Specielt anføres, at dansk rets regler om prøveløsladelse og benådning er anvendelige.

Bestemmelsen betyder for bødens vedkommende, at de danske regler om henstand, afdragsvis betaling, udpankning og eftergivelse, jfr. nedenfor, finder anvendelse.

For så vidt angår frihedsstraf er de danske regler om fuldbyrdelsesmåde, prøveløsladelse og benådning anvendelige. Med hensyn til tilfælde, hvor en del af straffen er udstået i domlandet, må denne del tages i betragtning ved beregningen af de tidsmæssige betingelser for prøveløsladelse, jfr. straffelovens § 38.

Med hensyn til benådning er det under de nordiske drøftelser forudsat, at der i almindelighed ikke sker benådning i fuldbyrdelseslandet, forinden vedkommende myndighed i domlandet har haft lejlighed til at udtale sig derom. Det er endvidere forudsat, at domlandets myndigheder kan meddele benådning, selv om straffens fuldbyrdelse er påbegyndt i andet nordisk land.

Til § 21.

Efter denne bestemmelse tillægges der straffedomme afsagt i andet nordisk land, som helt eller delvis fuldbyrdes her i landet, samme retskraft i den angivne henseende som danske straffedomme, og bestemmelsen betegner således en udvidelse af de regler vedrørende udenlandske dommes retskraft, der indeholdes i straffelovens § 10, stk. 3 og 4. Også

i andre henseender ligestilles dommene med danske domme, jfr. § 20 vedrørende prøveløsladelse og benådning. I forbindelse hermed bemærkes, at der efter den almindelige regel i straffelovens § 81 kan tillægges udenlandske straffedomme samme gentagelsesvirkning som danske domme, og at det i retspraksis er antaget, at udenlandske domme skal tages i betragtning ved anvendelsen af reglen i straffelovens § 89.

Det bemærkes, at bestemmelsen kun udelukker tiltale til straf, hvormed må ligestilles foranstaltninger, der træder i stedet for straf, f. eks. betinget

dom eller arbejdshus. Derimod er bestemmelsen ikke til hinder for, at der eksempelvis rejses tiltale med henblik på rettighedsfrakendelse, jfr. straffelovens § 11 og færdselslovens § 70 stk. 8.

Til § 23.

Da de afgørelser, der skal træffes i henhold til loven, er af en forholdsvis enkel karakter, og da det ofte vil være af betydning, at afgørelserne træffes hurtigt, er det fundet rigtigst, at der søges tilvejebragt hjemmel for, at justitsministeren kan delegere sine beføjelser til anklagemyndighed eller politi.